

บทความวิจัย

ผลของการใช้กิจกรรมละครเพื่อการสื่อสารคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียน
สำหรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยคริสเตียน*

THE EFFECT OF USING DRAMA ACTIVITIES TO COMMUNICATE
CHRITIAN VIRTUES AND ETHICS FOR BACHELOR OF ARTS STUDENTS
IN CHRISTIAN THEOLOGY, CHRISTIAN UNIVERSITY OF THAILAND

ยุทธภณท์ พินิจ*

Yutthapan Pinich

วันดี วจนะถาวรชัย

Wandee Wajanathawornchai

พงษ์ศักดิ์ ลิ้มทองวิรัตน์

Pongsak Limthongvirath

คณะคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

College of Christian Theology, Christian University of Thailand, Thailand

*Corresponding author E-mail: girmkrub@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนก่อนและหลังการทดลอง และ 2) เปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละคร เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ซึ่งเป็นการวิจัยกลุ่มเดียว วัดผลคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนก่อนและหลังการทดลอง (The one group pretest-posttest design) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้แก่นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2565 จำนวน 43 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสอบถามที่สร้างขึ้น ซึ่งเป็นลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.855 สถิติที่ใช้วิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ

* Received 13 April 2023; Revised 28 April 2023; Accepted 30 April 2023

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ Pair-sample t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษาของนักศึกษาของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน โดยภาพรวมก่อนการใช้กิจกรรมละครอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.199) โดยภาพรวมหลังการใช้กิจกรรมละครอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.363) และ 2) ผลการเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน หลังการใช้กิจกรรมละครผลคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนสูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมละคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การใช้กิจกรรมละคร, คุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียน, นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

Abstract

The objectives of this research article were to 1) study the status of Christian virtues and ethics of students in the Bachelor of Arts program in Christianity Theology of Christian University of Thailand before and after the experiment, and 2) Compare the mean scores of Christian morality and ethics of students in the Bachelor of Arts program in Christianity Theology of Christian University of Thailand before and after the use of drama activities. This research was quasi-experimental research which is a one group. Scores were measured before and after the experiment (one group pretest-posttest design). The population and samples were 43 students in the Bachelor of Arts program in Christianity Theology of Christian University of Thailand enrolled in the academic year 2022. The research instrument used in this study was a questionnaire, 5-level estimation scale, The reliability of the questionnaire was 0.855, Statistics used for research and data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and pair-sample t-test. The results of study showed that 1) Christian virtues and ethics of students of Bachelor of Arts program in Christianity Theology of Christian University of Thailand overall before using drama activities was in the moderate mean scores level ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.199), while overall after using drama activities was the highest mean scores level ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.363), and

2) The comparison of the mean scores of Christianity virtues and ethics of students of Bachelor of Arts program in Christianity Theology of Christian University of Thailand, after using drama activities had higher mean scores than before the use of drama activities at the .01 statistical significance level.

Keywords: Drama Activities, Christian Virtues and Ethics, Bachelor of Arts Students, Christian Theology, Christian University of Thailand

บทนำ

คุณธรรมและจริยธรรมเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์ในทุกยุคทุกสมัย ทั้งเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ ในสังคม เพื่อเป็นที่ยอมรับทางปฏิบัติสร้างคุณค่าแก่ชีวิตของบุคคล สังคมและประเทศชาติได้ คุณธรรมเป็นหลักยึดมั่นที่คนส่วนใหญ่ต่างยอมรับว่าเป็นสิ่งสร้างคุณงามความดีแก่ชีวิต คุณธรรม (Virtue) คือสภาพคุณงามความดีแต่ละอย่างตามธรรมชาติ เป็นสภาพความดีงามที่อยู่ในชีวิตของบุคคลและส่งผลให้เกิดการประพฤติที่ดีจนเคยชินด้วยลักษณะความดีงามนั้น และการกระทำที่เห็นได้ในชีวิตเรียกว่า จริยธรรม (Ethics) อันเป็นประมวลหลักของการประพฤติที่แสดงออกมาในลักษณะต่าง ๆ (กิริติ บุญเจือ, 2551) โสกราตีส (Socrates) เสนอแนวคิดคุณธรรมเป็นแม่บทพื้นฐานว่าคุณธรรมคือความรู้ (Virtue is knowledge) กล่าวคือบุคคลใดจะกระทำการสิ่งใดโดยยั้งคิดหรือรู้ได้แล้วว่าส่งผลดีแก่ตนเองและผู้อื่นอย่างไร แสดงว่าคุณธรรมเป็นความรู้อย่างหนึ่งที่สามารถสอนต่อกันได้ (ทินพันธุ์ นาคะตะ, 2560) ซึ่งในขณะเดียวกัน อริสโตเติล (Aristotle) เน้นว่ามีคุณธรรมพื้นฐานเป็นแม่บทของคุณธรรมอื่นได้แก่ ความรอบคอบ (Prudence) ความพอประมาณ (Temperance) ความกล้าหาญ (Fortitude, courage) และความยุติธรรม (Justice) สำหรับคริสเตียน ทอมัส อควินัส (Thomas Aquinas) ได้อธิบายเพิ่มอีก 3 เรื่องตามพระธรรม 1 โครินธ์ 13 : 13 คือ ความรัก ความเชื่อ และความหวัง คุณธรรมคริสเตียนจึงหมายถึงคุณลักษณะที่ถูกต้องดีงามตามหลักคำสอนของพระเยซูคริสต์ที่เปิดเผยผ่านพระคริสตธรรมคัมภีร์ ที่เน้นเป็นแบบผู้รับใช้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมเป็นหน้าที่หลักอย่างสมดุล ผ่านค่านิยมและวิสัยทัศน์อย่างบรรลุผลลัพท์ด้านวิชาการและจิตวิญญาณที่เข้มแข็ง ความดีงามที่เกิดขึ้นในจิตใจ เช่น ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความขยัน ความเสียสละ เป็นต้น (Dudzinski, D.M., 2004); (เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, 2548) ด้วยเหตุนี้เป้าหมายหลักของจริยธรรมคริสเตียนจึงเป็นความประพฤติที่แสดงออกถึงคุณภาพของความเชื่อศรัทธา ความรัก ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบและความอดทน ที่เพิ่มพูนเสริมภาพแก่ตนเองและผู้อื่น คุณธรรมเหล่านี้ต่างสนับสนุนค้ำจุนกันเสมอต่อการกำหนดว่าอะไรคือ “ความดีสูงสุด” และแสดงหลักเกณฑ์การปฏิบัติเพื่อจะถึงเป้าหมายคือความดีสูงสุดได้เมื่อบุคคลได้รับหลักคำสอนที่ดีจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ผู้นั้นได้รับรู้ พิจารณาเปรียบเทียบ

และประมวลผลเพื่อให้อยู่ในเกณฑ์ของจริยธรรมที่ดีได้ (Oren, T., 2000); (เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, 2548) พร้อมทั้งมีคุณลักษณะชีวิตที่ยั่งยืนด้วยคำสอน ตามที่ Calvin และ Edwards กล่าวว่าคุณธรรมเป็นคุณลักษณะของผู้เชื่อที่เชื่อมสัมพันธ์ต่อกันอย่างพึ่งพามั่นคงและสนับสนุนกันเสมอ (Cochran, E. A., 2014)

การเรียนการสอนทางคริสต์จริยศาสตร์ช่วยให้นักศึกษาได้เกิดความตระหนักรู้และเข้าใจถึงขั้นปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับคุณธรรมที่รับการปลูกฝังอย่างเหมาะสมได้ดั่งนั้นควรคำนึงถึงปัจจัยเรื่องรูปแบบการสอนที่เน้นผลความเจริญงอกงามในชีวิต ตามที่ (กิริติ บุญเจือ, 2551) นำเสนอรูปแบบการถ่ายทอดหลักคุณธรรมและจริยธรรมว่าเป็นการสอนตามรูปแบบ 3 รูปแบบ ได้แก่ แบบตรงเข้าใส่กระสอบ แบบปลูกกล้วยไม้ และแบบปลูกต้นกุหลาบ ซึ่งทั้งสามรูปแบบมีความเหมาะสมต่อช่วงระยะเวลาของการเปิดใจเรียนรู้ของแต่ละบุคคลและเป็นกระบวนการฝึกฝนให้เติบโตในชีวิตคุณธรรมอย่างงอกงามของบุคคล และคำนึงถึงปัจจัยด้านรูปแบบการเรียนรู้ของบุคคล (Learning style) ตามแผนความคิดเพื่อเรียนรู้ไปสู่ความเข้าใจและตัดสินใจลงมือปฏิบัติได้ การกระตุ้นให้ผู้เชื่อเติบโตตามลักษณะตนที่มั่นคง การช่วยให้ผู้สนใจได้ศึกษาหลักจริยธรรมคริสเตียนควรเป็นการตระหนักถึงกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่ยึดมั่นถือมั่น แต่สร้างความเข้าใจต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติภาพ

การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมผ่านกิจกรรมละครเป็นรูปแบบที่สื่อสารเพื่อการเรียนรู้ได้ในหลากหลายรูปแบบ พร้อมทั้งเป็นการส่งสารตรงไปสู่ผู้ชมละครที่จะสามารถรับรู้คุณธรรมได้อย่างต่อเนื่องจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ซึ่ง (พรพิทักษ์ เข็มบาสัถย์ และวรรณพิมพะสาตี, 2563) ได้กล่าวไว้ว่า การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทยและในต่างประเทศมีวิธีการอยู่ 2 ประเด็นคือ ตามหลักสูตรการศึกษาและตามสถาบันครอบครัว แสดงว่าสถาบันการศึกษามีส่วนพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมและเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความงอกงามแก่บุคคลได้ บทบาทของตัวละครสามารถช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ที่ดี จากประสบการณ์การเห็นและการคิดพิจารณาตาม อีกทั้งการตัดสินใจตอบสนองเป็นการกระทำหรือความประพฤติ โดยไม่ได้ยัดเยียด ไม่ได้ใช้อำนาจบังคับ หากแต่เป็นการหวานเมลิตคุณธรรมที่ดีงามลงไปในชีวิตอย่างต่อเนื่องจนกล้าตัดสินใจกระทำให้ผู้อื่นดีขึ้นอย่างดี สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนทางคุณธรรมหรือระบบนิเวศคุณธรรมขึ้น สร้างพื้นที่ของพลังบวกแก่ชีวิต มีความรับผิดชอบและมีพฤติกรรมเชิงบวกที่จับต้องได้เป็นรูปธรรมไม่กว้างล่องสิทธิมนุษยชน ไม่ตัดสินใคร แต่เชื่อในหลักการว่ามนุษย์พัฒนาตนได้ ปรับตัวได้ กิจกรรมละครเน้นพัฒนาผู้เรียนจะสามารถเลือกนำสาระสำคัญไปประยุกต์ใช้ตามจุดมุ่งหมายผ่านบทบาทสมมติ การจินตนาการ การสร้างสรรค์ แก้ไขปัญหา และค้นหาแนวทางเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีความสุข (โสธยา วงศ์พิพันธ์, 2563) นอกจากนี้ ละครสอนแทรกคุณธรรมเป็นการสื่อคุณค่าสำคัญจาก

ภายในจิตใจและการกระทำออกมาสู่ภายนอกอย่างสร้างสรรค์ในสังคม ผลตามมาคือการสร้างสรรค์สังคมผ่านพัฒนาจิตใจด้วยคุณธรรมที่เหมาะสม เห็นใจเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน กระตุ้นการตื่นรู้ โดยสะท้อนหลักคุณธรรมผ่านชีวิตตัวละครและบทบาทต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ (นิชชา จันทะเกาศลย์ และชันทอง วัฒนะประดิษฐ์, 2564)

จากผลการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ทำให้ทราบว่า กลุ่มผู้ใช้บัณฑิตได้นำเสนอให้มีการทบทวนรูปแบบการพัฒนาการเรียนการสอนของหลักสูตรโดยเฉพาะในด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้เรียนให้ชัดเจนมากขึ้น เน้นให้เกิดความประพจน์ที่สอดคล้องกับหลักคำสอนของคริสต์ศาสนา มีเจตคติและคุณลักษณะและความรู้ในสาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์อย่างเชี่ยวชาญ ควรพิจารณาส่งเสริมคุณลักษณะผู้เป็นแบบอย่างแก่ผู้เชื่อคนอื่นมากขึ้นได้ แสดงถึงความมุ่งมั่นต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามหลักสูตรควรเป็นการถ่ายทอดตรงคำสอน ส่งเสริมให้ตลอดชีวิตมีการเปลี่ยนแปลงในฝ่ายจิต วิญญาณทั้งผ่านกิจกรรมชีวิตคริสเตียนที่ใกล้ชิดต่อพระเจ้า การนมัสการพระเจ้า การภาวนา อธิษฐาน การศึกษาพระคริสตธรรมคัมภีร์อย่างสม่ำเสมอและพร้อมสำแดงความรักอย่างไม่มีเงื่อนไข กระทำการต่าง ๆ อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมของคริสเตียนซึ่งเป็นผลมาจากความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ชีวิตกิจกรรมชีวิตคริสเตียนกับผลที่เกิดขึ้นในชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณ ตามการรับรู้ของคริสเตียน (ยุทธพันธ์ พินิจ และคณะ, 2564) ตามคำสอนของพระเยซูคริสต์ที่ทรงถ่ายทอดความจริงโดยผ่านแรงจูงใจที่ช่วยให้ผู้เชื่อมีความก้าวหน้าในด้านการปฏิบัติตนด้วยการทำดีอย่างเป็นรูปธรรม

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว จึงสนใจที่จะศึกษา การใช้กิจกรรมละครเพื่อการสื่อสารคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียน สำหรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน เพื่อศึกษาสภาพคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนและเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละคร เป็นการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดหลักคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนที่เหมาะสมผ่านการใช้กิจกรรมละคร และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อการจัดเรียนการสอนในหลักสูตรและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้ค้นพบวิธีการเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรมแบบคริสเตียน พร้อมกับการวางแผนส่งเสริมการปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกับคำสอนที่พระเยซูคริสต์ทรงตรัสสอนตามคำสอนในพระคริสตธรรมคัมภีร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละคร

2. เปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) ซึ่งเป็นการวิจัยกลุ่มเดียว วัดผลคะแนนคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนก่อนและหลังการทดลอง (The one group pretest-posttest design) โดยใช้ตัวแปรอิสระ คือ กิจกรรมละคร และตัวแปรตาม คือ คุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียน ได้แก่ ความรัก ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความอดทน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนชั้นปีที่ 1-3 ที่ลงทะเบียนเรียนในปีการศึกษา 2565 จำนวน 43 คน โดยมาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ที่ได้สร้างขึ้นจากการศึกษากรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียน ที่ใช้ในการทดลองเป็นกิจกรรมละคร ชื่อเรื่อง “คุณนะทำ ไม่ใช่ผมทำ” เป็นบทละครที่นักศึกษาชั้นปีที่ 4 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน ได้เรียบเรียงขึ้น โดยเน้นการสื่อสารเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียน 4 เรื่อง ได้แก่ ความรัก ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความอดทน มีพื้นฐานคำสอนเรื่องคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนมาจากคำสอนจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ ประกอบด้วยข้อมูล 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นการสื่อคุณธรรมและจริยธรรมผ่านการใช้กิจกรรมละคร จำนวน 20 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ซึ่งเครื่องผ่านการตรวจประเมินความสมบูรณ์และและความจริงของเนื้อหา (Context validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามรายข้อโดยการหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Cronbach' alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.855 จากนั้นจึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้ 1) จัดทำหนังสือถึงคณบดีคณะคริสตศาสนศาสตร์เพื่อขอเก็บข้อมูลจากนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน 2) ได้ดำเนินการชี้แจงจุดประสงค์การวิจัย วิธีการวิจัย แผนการ

เข้าร่วมกิจกรรม การพิทักษ์สิทธิของผู้เข้าร่วมวิจัย การวิจัยในมนุษย์ และข้อมูลอื่น ๆ แก่นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน พร้อมทั้งการซักถามเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนก่อนดำเนินการวิจัย ซึ่งมีนักศึกษาที่เข้าร่วมมีจำนวน 43 คน และดำเนินการนัดพบนักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลก่อนการใช้กิจกรรมละคร และหลังการจัดกิจกรรมละคร 3) ได้รวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของการกรอกข้อมูลซึ่งพบว่ามียอดนักศึกษา จำนวน 43 คนตอบแบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีการคำนวณ โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) 2) วิเคราะห์ข้อมูลคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียน มีดังนี้ 1) การเปรียบเทียบความแตกต่างของผลคะแนนเฉลี่ยของคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษาก่อนและหลังการเข้าร่วมชมกิจกรรมละคร โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบค่าสถิติทีแบบอิสระ (t-test dependent samples) 2) การแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียน กำหนดเกณฑ์ในการแปลผลความหมาย มีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง มีการรับรู้คุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง มีการรับรู้คุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการรับรู้คุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการรับรู้คุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการรับรู้คุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนในระดับน้อยที่สุด

การพิทักษ์สิทธิประชากร

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการรับรองโดยคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน เอกสารรับรองเลขที่ บ. 06/2565 และได้พิทักษ์สิทธิประชากรผู้ให้ข้อมูลโดยอธิบายวัตถุประสงค์และขั้นตอนการทำวิจัย พร้อมทั้งสิทธิในการให้ข้อมูลหรือการปฏิเสธการเข้าร่วม และการเก็บข้อมูลถือว่าเป็นความลับ ซึ่งนำเสนอผลการวิเคราะห์ในภาพรวมเพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการพัฒนาการเรียนการสอนเท่านั้น

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษาของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา คริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละคร ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละคร

คุณธรรมและ จริยธรรมคริสเตียน	N (คน)	ก่อนการทดลอง		แปลผล	หลังการทดลอง		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1. ความรัก	43	3.36	0.232	ปานกลาง	4.54	0.369	มากที่สุด
2. ความซื่อสัตย์	43	3.48	0.266	ปานกลาง	4.50	0.371	มากที่สุด
3. ความรับผิดชอบ	43	3.41	0.251	ปานกลาง	4.55	0.349	มากที่สุด
4. ความอดทน	43	3.40	0.271	ปานกลาง	4.40	0.450	มาก
เฉลี่ยโดยรวม	43	3.41	0.199	ปานกลาง	4.50	0.363	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผลคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนก่อนการใช้กิจกรรมละคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.199) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ ความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.266) ความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.251) และความอดทน ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.271) ส่วนน้อยที่สุด คือ ความรัก ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.232) และผลคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนหลังการใช้กิจกรรมละคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.363) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ คือ ความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.349) ความรัก ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.369) และความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.371) ส่วนน้อยที่สุด คือ ความอดทน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.450)

2. ผลการเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษาหลักสูตรศิลป ศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละคร ปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียน ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละคร

ประชากร	N (คน)	$\bar{X}$	S.D.	df	t	Sig
ก่อนการใช้กิจกรรมละคร	43	3.41	0.199	42	16.770	0.000
หลังการใช้กิจกรรมละคร	43	4.50	0.362			

* $p < .01$

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า หลังการใช้กิจกรรมละครคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.363) สูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมละคร ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.199) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 16.770$, $df = 42$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สภาพคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนก่อนการใช้กิจกรรมละคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและหลังการใช้กิจกรรมละครอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ ความรัก ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบและความอดทน อาจเป็นได้ว่าเมื่อนักศึกษาได้รับการกระตุ้นคิด การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจชัดเจนและอย่างต่อเนื่อง เมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมละครซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม จึงสามารถนำความเข้าใจนั้นไปปรับประยุกต์ใช้ต่อเพื่อปฏิบัติตนได้อย่างชัดเจน อีกทั้งเมื่อได้รับแรงจูงใจเพียงพอต่อความมั่นใจย่อมผลักดันตนไปถึงแนวทางการริเริ่มด้วยตนเองต่อการปฏิบัติตนที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษา พรพิทักษ์ เข็มบาสัตย์ และวรรณพล พิมพะสาสิทธิ์ พบว่า การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทยมีแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมที่แบ่งออกเป็น 3 แนวทาง ได้แก่ การปลูกฝังผ่านการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของสถาบันการศึกษา การปลูกฝังผ่านสถาบันครอบครัว และการใช้หลักคำสอนทางศาสนาช่วยขัดเกลาคุณธรรมและจริยธรรมในบุคคล (พรพิทักษ์ เข็มบาสัตย์ และวรรณพล พิมพะสาสิทธิ์, 2563) ด้วยเหตุนี้การพัฒนาารูปแบบที่เหมาะสมจึงเป็นส่วนงานสำคัญของการปฏิรูปหลักสูตรในสถาบันการศึกษา ที่ควรร่วมมือกับครอบครัว และส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติตนที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น และทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมซึ่งได้ชี้ให้เห็นถึงพฤติกรรมด้านจริยธรรมของบุคคลย่อมมีสาเหตุจากลักษณะจิตพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจของพฤติกรรมทางจริยธรรมบุคคล โดยอธิบายต้นไม้อจริยธรรม มี 3 ส่วน ได้แก่ 1) ส่วน

ดอกและผลไม้บนต้น ที่เล็งถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มองเห็นได้ ทั้งการทำดีละเว้นชั่วและการทำงานหรืออื่น ๆ 2) ส่วนลำต้นของต้นไม้ เล็งถึงพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็ง ด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทัศนคติ คุณธรรมและค่านิยม 3) ส่วนรากของต้นไม้ เล็งถึงพฤติกรรมการทำงานประกอบด้วยจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ สติปัญญา ประสพการณ์ทางสังคมและสุขภาพจิต ซึ่งลักษณะจิตทั้งหมดนี้ส่งผลต่อบุคคลให้พัฒนาหรือหยุดชะงักต่อการออกดอกผลคือ พฤติกรรมการเป็นคนดีและคนเก่ง และเมื่อนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับหลักการการถ่ายทอดทางศาสนายังทำให้เกิดภาพรวมที่ดีชัดเจนมากขึ้นได้ (ตฤลิสา จำปาวัลย์, 2562); (บุรฉัตร จันทรแดง และคณะ, 2562); (ณัฐธิตา ชุมประมาณ และสุจิตรา จจรจิตร, 2562) และการศึกษาของ นางลักษณ ใจฉลาด พบว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมความซื่อตรงที่มีผลดีได้แก่ การเล่าเรื่อง เล่นละครหรือแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการรับรู้ในความจริงและแสดงพฤติกรรมด้วยความซื่อตรงได้อย่างเหมาะสม (นางลักษณ ใจฉลาด, 2561) ด้วยเหตุนี้การศึกษาครั้งนี้จึงพบว่าหลังการใช้กิจกรรมละครคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนจึงสูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมละคร

2. ผลการเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละคร สามารถส่งเสริมหรือช่วยให้นักศึกษาฯ ได้ตระหนักรู้หรือรับรู้ถึงการปฏิบัติตนให้สอดคล้องตามคำสอนในด้านคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนทั้ง 4 เรื่องได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพบว่าผลคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นเมื่อได้รับการส่งเสริมและถูกกระตุ้นด้วยกิจกรรมละครที่มีบทบาทสมมติในหลากหลายเรื่อง กิจกรรมละครช่วยกระตุ้นการรับรู้ ความคิด ความรู้สึกสู่การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนได้ ผลคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนสูงขึ้นทุกเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กัญญา เอี่ยมพญา และนิวัตต์ น้อยมณี พบว่า รูปแบบการสอนคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสม 4 ลำดับ ได้แก่ การสอนแบบบูรณาการ การสอนแบบสาธิต การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ และการสอนแบบใช้บทบาทสมมติหรือการเขียน การสอนแบบใช้บทบาทสมมติเป็นหนึ่งในรูปแบบการสอนที่มีประสิทธิผลต่อการสอนคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียน (กัญญา เอี่ยมพญา และนิวัตต์ น้อยมณี, 2559) เช่นเดียวกับการศึกษาของ ไพบุลย์ โสภณสุภาพ พบว่า การออกแบบกระบวนการกิจกรรมละครเพื่อการเรียนรู้เหมาะสำหรับเยาวชนในศตวรรษที่ 21 เพราะเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของบุคคลที่ผ่านแนวคิดการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์โดยตรง และกิจกรรมละครได้สะท้อนคุณธรรมเพื่อขัดเกลาแต่ละคนได้ (ไพบุลย์ โสภณสุภาพ, 2558) ตามที่ จุฑามาศ ศรีระชา ได้พบว่า บทบาทของตัวละครเป็นแบบอย่างที่ดีสะท้อนให้บุคคลได้เห็นว่าคุณธรรมจะเจริญเติบโตขึ้นเพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่ดีของตนทางจริยธรรมได้ เพราะได้ผ่านกระบวนการขัดเกลา ประสพการณ์ตรง

และได้แสดงความสามารถ พร้อมทั้งนำสิ่งที่ดีมาสู่ตนเองและผู้อื่น การใช้กิจกรรมละคร จึงมีเป้าหมายเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใกล้ เข้าใจ เข้าถึงหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่พึงงาม การพัฒนาตน ลดความกังวล และการรบกวนจิตใจ เพื่อช่วยให้สามารถดำเนินตามสถานการณ์ต่าง ๆ ของชีวิตต่อไปได้ (จุฑามาศ ศรีระชา, 2565) จากการศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมคริสต์เตียนทั้ง 4 เรื่อง มีคะแนนเฉลี่ยสูง โดยเฉพาะเรื่องความรับผิดชอบมีค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า การปลูกฝังหรือขัดเกลาบุคคลผ่านกิจกรรมละครย่อมช่วยให้เกิดการการตระหนักรู้ถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งต่าง ๆ ได้ชัดเจน ตามที่ ปวลักษณ์ สุรัสวดี พบว่า การสร้างสรรค์ละครประยุกต์เป็นการสร้างการตระหนักรู้ และการรับรู้ พร้อมทั้งการมองเห็นสิ่งที่ตนขาด ทั้งสิทธิพื้นฐานและความปลอดภัยในชีวิต และเกิดการเปลี่ยนแปลงตนเองจากปัญหาด้วยมุมมองในแง่บวก มีความยืดหยุ่นในชีวิต และมุ่งพัฒนาตนเองอย่างมีเป้าหมาย (ปวลักษณ์ สุรัสวดี, 2563) และโสธยา วงศ์พิพันธ์ ได้กล่าวถึงผลที่เกิดจากความรับผิดชอบที่มีต่อสังคมว่า การใช้กิจกรรมละครสามารถส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในความหลากหลายทางวัฒนธรรมของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์และส่งผลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างเหมาะสมได้ เนื่องด้วยบทบาทบทบาทของตัวละครเป็นแบบอย่างที่จะสะท้อนให้บุคคลได้เห็นว่าแต่ละคนจะเจริญเติบโตขึ้นเพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่ดีของตนทางจริยธรรมได้ เพราะได้ผ่านกระบวนการขัดเกลา ประสบการณ์ตรง และได้แสดงความสามารถ พร้อมทั้งนำสิ่งที่ดีมาสู่ตนเองและผู้อื่นได้ (โสธยา วงศ์พิพันธ์, 2563) การใช้กิจกรรมละครเป็นรูปแบบที่สำคัญหนึ่งของการถ่ายทอดคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นการส่งเสริมด้วยเจตจำนงเสรี (Free will) และกระบวนการเรียนรู้ ที่เน้นการมีส่วนร่วม การลงมือปฏิบัติ สร้างประสบการณ์การโดยตรงผ่านบทบาทสมมุติ การสะท้อนความคิดความรู้สึก การทบทวนและประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นกระบวนการที่คอยขับเคลื่อนการถ่ายทอดคุณธรรมและจริยธรรมได้ ไม่ใช่เป็นการยึดเย็ดหรือบังคับ แต่ให้แนวทางหรือการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการกระตุ้นจากส่วนสามัญสำนึกของบุคคลผ่านประสาทสัมผัสมากขึ้นและอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอตามระยะเวลาที่เหมาะสม ก่อให้เกิดการบ่มเพาะ แรกหน่อ จำเริญงอกงามในจิตใจ และการเบ่งบานออกดอกออกผลที่ดีและสวยงามในชีวิตให้ชื่นชม ซึ่งเป็นไปตามคำสอนและรูปแบบของพระเยซูคริสต์ที่ทรงถ่ายทอดหลักคำสอนที่สำคัญส่วนมากด้วยการใช้รูปแบบคำอุปมา เพื่อเป็นการเปรียบเทียบและสะท้อนภาพความเป็นจริงของชีวิต (reality) ไปสู่การเรียนรู้ความจริงในหลักคำสอนอยู่เสมอหรือเปรียบเทียบชีวิตความเป็นจริงกับหลักคุณธรรมที่สื่อออกมาเพื่อช่วยให้คนฟังได้รับรู้หรือนำไปปฏิบัติใช้ได้ ถือว่าเป็นการชำระล้าง หล่อหลอม และขัดเกลาจิตใจผู้เชื่อมีความเบาบางจากความผิดบาป การกระทำที่ตรงกันข้ามกับความดี การทบทวนหรือปรับปรุงตนเองตามความเหมาะสมแก่จิตวิญญาณและชีวิต เช่น อุปมาเรื่องผู้หว่านพืช พบในพระธรรมมัทธิว 13 : 1-23, มาระโก 4 : 13-20, ลูกา 8 : 11-15 อุปมาเรื่องทาสที่ไม่ยอมให้อภัย พบในพระ

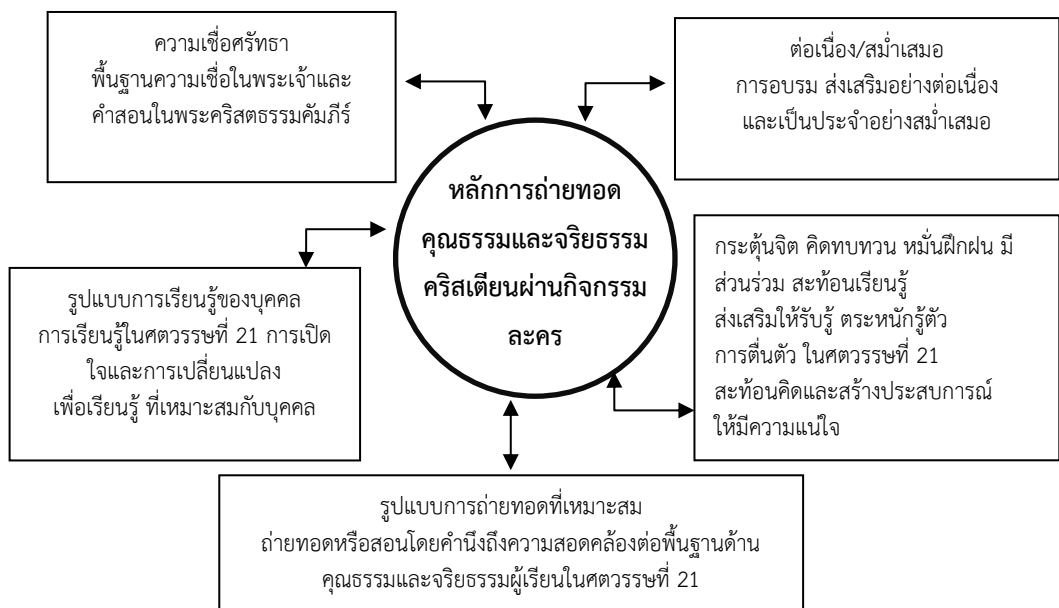
ธรรมมัทธวิ 18 : 21-35 อุปมาเรื่องบุตรชายสองคน พบในพระธรรมมัทธวิ 21 : 28-32 อุปมาเรื่องสวนองุ่นและคนเช่า พบในพระธรรมมัทธวิ 21 : 33-46, มาระโก 12 : 1-12, ลูกา 20 : 9-19 อุปมาเรื่องหญิงพรหมจารีสิบคน พบในพระธรรมมัทธวิ 25 : 1-13 อุปมาเรื่องเงินตะลันต์ พบในพระธรรมมัทธวิ 25 : 14-30 ชาวสะมาเรียใจดี พบในพระธรรมลูกา 10 : 25-37 และอุปมาเรื่องบุตรหายไพบพบในพระธรรมลูกา 15 : 11-32 เป็นต้น (สมาคมพระคริสตธรรมไทย, 2559) ซึ่งอุปมาเหล่านี้เป็นการสะท้อนถึงบทบาทต่าง ๆ ของบุคคลจริงและความเหมาะสมต่อการรับรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ในทิศทางเดียวกัน (กิริติ บุญเจือ, 2560) ได้ชี้ให้เห็นว่าการปลูกฝังชีวิตบุคคลด้านคุณธรรมจริยธรรมย่อมควรคำนึงถึงความเหมาะสมในวิธีการหรือรูปแบบ เพราะแต่ละบุคคลมีการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมที่แตกต่างกันออกไป ประกอบด้วย 3 รูปแบบ ได้แก่ แบบดวงขาวใสกระสอบ เป็นรูปแบบการสอนที่เน้นให้ผู้ฟังได้จดบันทึกคำสอนแล้วนำไปอ่านเพื่อจะจดจำเพราะเชื่อว่าสมองมนุษย์สามารถรับรู้ได้ทุกเรื่องราว เปรียบเหมือนกระสอบที่เก็บเมล็ดข้าวสารได้ทุกเม็ด รูปแบบนี้เหมาะสำหรับผู้เรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ต่อมาแบบปลูกกล้วยไม้เป็นรูปแบบที่เน้นการถ่ายทอดความคิด ความรู้ใหม่เพื่อให้เกิดการขยายผล เน้นการสะสม การสะท้อนความคิดความรู้ การเอาใจใส่อย่างต่อเนื่อง เปรียบเหมือนการปลูกกล้วยไม้ให้สวยงาม ต้องมีการรดน้ำและบำรุงด้วยปุ๋ยอย่างต่อเนื่องหรือสม่ำเสมอและอย่างเหมาะสม สุดท้ายเป็นรูปแบบการปลูกต้นกุหลาบ เป็นรูปแบบที่เน้นการหมั่นใส่ปุ๋ย รดน้ำ บำรุงรักษาต้นกุหลาบเพื่อให้มีสภาพที่พร้อมต่อการออกดอกที่สวยงาม เปรียบเหมือนการกระตุ้น เอาใจใส่ ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจ มีประสบการณ์ด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นเพียงผู้คอยชี้แนะ นำพาไปสู่คำตอบของสิ่งที่ค้นหา สนับสนุนให้เกิดการคิดวิเคราะห์ การเลือกส่วนที่ดีที่เหมาะสม สร้างคุณประโยชน์ แก่ตนและสังคม โดยไม่ยึดเยียดแต่เป็นการบ่มเพาะด้วยหลักคุณธรรมและจริยธรรมค่อย ๆ จำเริญเติบโตในชีวิต (เอนก สุวรรณบัณฑิต, 2560) ซึ่งกิจกรรมละครที่สื่อสารคุณค่าแห่งคุณธรรมและจริยธรรมจึงสามารถช่วยให้เกิดการกระทำที่สวยงามตามความองงามของจิตใจได้ นอกจากนั้นกิจกรรมละครเป็นรูปแบบหนึ่งที่พระเยซูคริสต์ทรงใช้เพื่อสอนหลักคุณธรรมและจริยธรรมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยสิ่งที่ทรงคำนึงถึงสภาพวิธีการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล เพราะแต่ละคนมีรูปแบบการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านคุณธรรมและจริยธรรมตามความสนใจของบุคคลที่แตกต่างกัน บุคคลมีรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมได้การใช้กิจกรรมละครหรือการสื่อสารด้วยบทบาทสมมติที่ใกล้เคียงกับประสบการณ์ความเป็นจริงในชีวิตย่อมก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่นำไปสู่การประยุกต์ใช้ที่เหมาะสมได้ ตามที่ (Senge, P. M., 1990) กล่าวว่า แต่ละบุคคลมีแบบแผนความคิดเพื่อการเรียนรู้ (Learning Style) ที่แตกต่างกัน และเป็นในทิศทางเดียวกันกับการศึกษาของ (ไพบุลย์ โสภณสุภาพ, 2558) พบว่าแนวคิดการเป็นผู้เอื้ออำนวยการเรียนรู้เป็นการสำรวจมุมมองชีวิตผ่านกิจกรรมละครที่เปิดมุมมองใหม่และการสะท้อนความคิดเห็นและความรู้สึกให้เชื่อมโยงต่อสิ่งที่ได้เห็น ได้ยินและได้

สำนึก กิจกรรมละครถือได้ว่าเป็นเครื่องมือพัฒนามนุษย์ในฐานะการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้บุคคลผ่านสื่อการมองเห็น การได้ยิน การอ่านเขียนและการเคลื่อนไหวทางร่างกายและความรู้สึกของบุคคล ด้วยเหตุนี้กิจกรรมละครสามารถเป็นเครื่องมือเพื่อสอนความรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนได้และเป็นการถ่ายทอดคำสอนคุณธรรมทางด้านศาสนาได้เหมาะสมแก่ทุกคนได้ (ณัฐพร นิรันดร์ศรี, 2561)

องค์ความรู้ใหม่

ผลของการใช้กิจกรรมละครเพื่อสื่อสารคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนครั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การถ่ายทอดคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนในศตวรรษที่ 21 มีปัจจัยและหลักการสำคัญที่ขับเคลื่อนกระบวนการ คือ ผู้ถ่ายทอดมีพื้นฐานความเชื่อศรัทธาที่ชัดเจนต่อพระเจ้า และพระคริสตธรรมคัมภีร์อันเป็นแก่นเนื้อหาของคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนมาประยุกต์ให้เข้ากับบริบททางการศึกษาและพฤติกรรมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยมีเงื่อนไขเรื่องรูปแบบการถ่ายทอดที่มีการอบรมหรือส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอและเหมาะสม เพื่อนั่นกระตุ้นจิตใจ จิตวิญญาณและความคิดให้เกิดการสะท้อนด้วยตนเอง นำไปสู่ตระหนักรู้ ตัวและตื่นตัว ด้วยการถอดประสบการณ์จากหมั่นฝึกฝนปฏิบัติตนจนก่อให้เกิดผลดีและความสนใจมากขึ้น โดยคำนึงถึงรูปแบบการเรียนรู้บุคคลที่เหมาะสมในศตวรรษที่ 21 เพราะจะนำไปสู่การเปิดใจและการเปลี่ยนแปลงอย่างมีผลดีและพัฒนาคุณภาพชีวิตตนเองเป็นพลเมืองที่ดีในสังคมได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 2 หลักการถ่ายทอดคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนผ่านกิจกรรมละคร

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า 1) สภาพคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนก่อนการใช้กิจกรรมละคร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและหลังการใช้กิจกรรมละครอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ ความรัก ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบและความอดทน อาจเป็นได้ว่าเมื่อนักศึกษาได้รับการกระตุ้นคิด การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจชัดเจนและอย่างต่อเนื่อง เมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมละครซึ่งมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม จึงสามารถนำความเข้าใจนั้นไปปรับประยุกต์ใช้ต่อเพื่อปฏิบัติตนได้อย่างชัดเจน อีกทั้งเมื่อได้รับแรงจูงใจเพียงพอต่อความมั่นใจย่อมผลักดันตนไปถึงแนวทางการริเริ่มด้วยตนเองต่อการปฏิบัติตนที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนอย่างเหมาะสม และ 2) ผลการเปรียบเทียบผลคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนของนักศึกษา ก่อนและหลังการใช้กิจกรรมละคร สามารถส่งเสริมหรือช่วยให้นักศึกษา ได้ตระหนักรู้หรือรับรู้ถึงการปฏิบัติตนให้สอดคล้องตามคำสอนในด้านคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนทั้ง 4 เรื่องได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพบว่าผลคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นเมื่อได้รับการส่งเสริมและถูกกระตุ้นด้วยกิจกรรมละครที่มีบทบาทสมมติในหลากหลายเรื่อง กิจกรรมละครช่วยกระตุ้นการรับรู้ ความคิด ความรู้สึกสู่การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนได้ ผลคะแนนเฉลี่ยคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนสูงขึ้นทุกเรื่อง การสื่อสารคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนเป็นความเข้าใจเชิงปฏิบัติที่ก่อให้เกิดผลความประพฤติในรูปแบบต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องกับคำสอนในพระคริสตธรรมคัมภีร์ การช่วยให้เกิดกระบวนการเชื่อมโยงหลักคุณธรรมและจริยธรรมไปสู่การกระทำจึงมีความสำคัญยิ่ง การใช้รูปแบบสื่อสารหรือถ่ายทอดด้วยกิจกรรมละครซึ่งมีความหลากหลายตามบทบาทที่ชัดเจน มีผลต่อการตระหนักรู้ การทบทวนความเข้าใจ การคิดค้น วิเคราะห์ และเลือกสร้างแนวทางสู่การปฏิบัติตามวิถีของตนเองอย่างเหมาะสมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาในปัจจุบันการใช้กิจกรรมละครช่วยให้เรียนรู้จากบทบาทสมมุติตามสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่การส่งเสริมที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นการรับรู้อยู่เสมออย่างต่อเนื่อง และช่วยให้มีการเทียบเคียงประสบการณ์ตลอดจนผลจากการปฏิบัติของตนเองที่เกิดประโยชน์และสามารถค้นพบคำตอบในการแก้ไขประเด็นปัญหาที่ซับซ้อนในทิศทางที่ดี ดังนั้น 1) ผู้สอนด้านคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียน ควรคำนึงถึงวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมต่อรูปแบบการเรียนรู้ของบุคคลขณะเข้าร่วมศึกษา และสามารถใช้อัตราจากการวิจัยในครั้งนี้เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับพัฒนาการเรียนการสอน คณะกรรมการบริหารหลักสูตรสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรด้านคริสตศาสนศาสตร์ได้ และผู้สอนในคริสตจักรหรือหน่วยงานคริสเตียนสามารถพัฒนารูปแบบการถ่ายทอดคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนในชั้นเรียนหรือวิชาชีพหรือกลุ่มศึกษาพระคริสตธรรมคัมภีร์โดยสร้างบทเรียนที่สะท้อนชีวิตของบุคคลในสังคมได้อย่างชัดเจน

มากขึ้น และ 2) ควรพัฒนาการเรียนการสอนด้านคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนทั้งในระดับคริสตจักรท้องถิ่นและสถาบันสอนทางคริสตศาสนศาสตร์ ให้มีการศึกษาถึงหลักคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนเรื่องอื่นในพระคริสตธรรมคัมภีร์ที่มีความสัมพันธ์กับหลักความเชื่อศรัทธาและความประพฤติของคริสตชน และศึกษาบทบาทของหลักคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนที่มีผลต่อชีวิตด้านความสุข ความเชื่อศรัทธาและการบริการรับใช้ผู้อื่นในสังคมได้

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “ผลของการใช้กิจกรรมละครเพื่อการสื่อสารคุณธรรมและจริยธรรมคริสเตียนสำหรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน” ได้รับทุนในการวิจัยจากคณะคริสตศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียน คณะผู้วิจัยจึงขอขอบคุณคณะคริสตศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยคริสเตียนที่สนับสนุนทุนวิจัยจนงานวิจัยสำเร็จลงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กัญญกร เอี่ยมพญา และนิวัตต์ น้อยมณี. (2559). รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารราชนครินทร์, 13(30), 37- 49.
- กীরติ บุญเจือ. (2551). คู่มือจริยศาสตร์ตามหลักวิชาการสากล. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม.
- กীরติ บุญเจือ. (2560). ชุดปรัชญาสวนสุนัน เล่มที่ 1 ปรัชญาประชาชนชาวบ้าน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- จุฑามาศ ศรีระชา. (2565). ดวงใจขบถ มธุสโลกันตร์ : จริยธรรมที่ปรากฏในตัวละครเอกชาย ในนวนิยายชุดสุภาพบุรุษจอมโจร. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 7(7), 359-376.
- เชิดชัย เลิศจิตรเลขา. (2548). คริสตจริยศาสตร์พื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนดอนบอสโก.
- ณัฐจิตา ชุมประมาณ และสุจิตรา จรจิตร. (2562). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิผล. วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, 12(2), 98-104.
- ณัฐพร นิรังสรรค์. (2561). “Love Letter” ละครเวทีเพื่อเสริมสร้างความรักของคริสเตียน. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 6(2), 125-150.
- ณิชา จันทะเกาศลย์ และชันทอง วัฒนะประดิษฐ์. (2564). กลวิธีสื่อธรรมในละครโทรทัศน์ เรื่องกรงกรรม. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์, 17(1), 28 - 43.

- ตฤณลา จำปาวัลย์. (2562). พฤติกรรมเชิงจริยธรรมตามแนวพุทธจิตวิทยา. วารสารพุทธจิตวิทยา, 4(2), 60 - 72.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2560). คุณธรรม จริยธรรมกับศีลธรรมจากมุมมองของปรัชญา. กรุงเทพมหานคร: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- นงลักษณ์ ใจฉลาด. (2561). ความคิดเห็น เหตุผล และการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 12(1), 1-14.
- บุรฉัตร จันท์แดง และคณะ. (2562). กรอบแนวคิดการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. วารสารสหวิทยาการวิจัย : ฉบับบัณฑิตศึกษา, 8(1), 49-60.
- ปวลักษณ์ สุรัสวดี. (2563). ละครเยาวชนเชื้อชาติพม่าเรื่อง “มหาสมุทรสุดขอบฝัน” กระบวนการละครสอนคุณธรรมของความเป็นมนุษย์ ประเด็นเรื่องสิทธิในเยาวชนไร้สัญชาติในตำบลมหาชัย. Journal of Social Sciences and Humanities Research in Asia, 26(2), 31- 49.
- พรพิทักษ์ เข็มบาสัตย์ และวรรณพล พิมพะสาลี. (2563). แนวทางปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย. วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง, 9(2), 63- 80.
- ไพบูลย์ ไสภณสุภาพ. (2558). ละครเพื่อการเรียนรู้ : การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ผ่าน ละคร สำหรับพัฒนาเยาวชนในศตวรรษที่ 21. วารสารดนตรีและการแสดง, 1(1), 112-126.
- ยุทธภณัท พินิจ และคณะ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมชีวิตคริสเตียนและผลที่เกิดขึ้นในชีวิตฝ่ายจิตวิญญาณตามการรับรู้ของคริสเตียนไทย ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19. วารสารมหาจุฬานาครทรรศ, 8(12), 244-259.
- สมาคมพระคริสตธรรมไทย. (2559). พระคริสตธรรมคัมภีร์ ฉบับมาตรฐาน 2011. กรุงเทพมหานคร : สมาคมพระคริสตธรรมไทย.
- โสธยา วงศ์พิพันธ์. (2563). การใช้กิจกรรมละครเพื่อส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในความหลากหลายทางวัฒนธรรมของนักเรียนกลุ่มชาติพันธุ์ กรณีศึกษา : โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เอนก สุวรรณบัณฑิต. (2560). การเรียนการสอนอย่างปรัชญา : ปรัชญาสวนสุนันทา (Philosophy and Ethics). เรียกใช้เมื่อ 7 ธันวาคม 2565 จาก [https : //philosophysuansunandha.com/2017/08/02/การเรียนการสอนอย่างปรัชญา](https://philosophysuansunandha.com/2017/08/02/การเรียนการสอนอย่างปรัชญา)
- Cochran, E. A. (2014). Faith, Love, and Stoic Assent : Reconsidering Virtue in the Reformed Tradition. Journal of Moral Theology, 3(1), 199-227.

- Dudzinski, D.M. (2004). Integrity : Principled Coherence, Virtue, or Both. The Journal of Value Inquiry, 38(2004), 299 – 313.
- Oren, T. (2000). Responsibility, Ethics, and Simulation. TRANSACTIONS, 17(4), 165-170.
- Senge, P. M. (1990). The fifth discipline : The art practice of the learning organization. London: Century Press.